

Tractatvs De Pensionibvs Ecclesiasticis

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1671

Decisio XXIX. Cassinensis Prioratus, 26. Iunij 1651. Quomodo probetur
quempiam suo beneficio priuatum fuisse per sententiam latam in
contumaciam delinquentis. Posse quidem post talem sententiam ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98356](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98356)

ac Confilio, & Hominibus loci de Ormilleja super Decimis pecudum nulla facta expressione Parochialitatis, seu Curæ. Sententia demum anni 1574. est inter eosdem Monachos, & Clericos Beneficiatos, & Capitulum Oppidi de Verunuela super medietate Decimarum soluenda ab eisdem Clericis, necnon de Decimis per quendam Ioannem, & litis consortes ferentes in termino de Villaricca pariter sine ulla expressione Parochialitatis, & Curæ.

25 Verum quia eadem sententia, & lauda fundata sunt in falso supposito dictæ vnionis scilicet Ecclesiæ de Villarica vti Parochialis qualem non fuisse conuincit ipsamet proximè memorata Bulla vnionis, in qua exprimitur Ecclesiam vnitam fuisse Ruralem, & sine cura, quod replicatur in sententia executoris cum narratiua, quod ita ipsi executori confiterat ex informatione facta à Monachis executionem vnionis petentibus, adeo vt etiam si solemnitas, & antiquissima essent allegata lauda, & sententia, veritati non noceant, nec sint attendenda contra Rectores, & Beneficiatos, qui habent iuris assistentiam, & ab immemorabili sunt in possessione exigendi Decimas controuersas, vt in terminis laudi antiquissimi vltra sæcula fuit responsum in *Placentina Beneficij* 11. Maij 1646. §. non obstat sententia 23. Ianuarij 1647. §. Ratio resolutionis, coram Reuerendissimo Terracinen. cessante præcipue obseruantia. Imò contraria concurrente, cum iam Beneficiati, & Capitulum Sancti Ascensij, vt supra diximus, sint in possessione immemorabili exigendi Decimas, & Primitias etiam à Monachis ex huiusmodi bonis de Villarica. Rota decis. 48. n. 13. coram Millino in *Leodien. Decimarum* 23. Iunij 1653. §. Nec obstat in fine coram R.P.D. meo Cerro.

26 Nec officit nullitas examinis Testium Beneficiatorum coram Ordinario, ex qua Monachi tanquam exempti iurisdictionem declinauerint, quia constat examen emanasse præcedente remissione Causæ ad Ordinarium facta per reuerendissimum Nuncium ad quem Monachi appellarunt ratione eiusdem declinatoriæ, & exemptionis; & eius vigore ab ordinario prorogato termino probatorio de vtriusque Partis consensu, ex quibus illius iurisdictionis dicitur prorogata: cap. gratum 20. vbi gloss. in verb. recessum de offic. deleg. cap. sollicitudinem de appell. Rota coram sanct. mem. Gregor. XV. decis. 292. num. 1. vbi Add. n. 4. in *Auenionen. attentatorum* 10. Iunij 1648. §. Præsentio, coram R.P. D. meo Celso. Quinimò ex tot confessionibus Monachorum, de positionibus Testium in Curia, & aliis supra ponderatis certam, & indubitam Parochialitatis situationisque bonorum veritatem præferentibus optimè prædictorum aliorum Testium probatio coadiuuatur, Alex. in l. si duo Patroni, num. 7. ff. de in iur. iuran. Farinac. cum ibi citatis tractat. de testib. quest. 62. num. 335. Merlin. Pignatell. controuer. forens. cent. 2. cap. 29. num. 16. Rota decis. 314. num. 1. post 2. vol. consil. Farin. decis. 269. num. 5. & post Modern. de manut. decis. 315. num. 4. part. 5. recent.

Vnde ex his omnibus fuit resolutum constare de bono iure Capituli, Rectorum, & Beneficiatorum, eisque dandam esse manutentionem in quasi possessione percipiendi integram Decimam, & Primitias ex singulis dictis bonis Monasterij intra limites suæ Parochialis Ecclesiæ positæ, cum ipsorum quasi possessio iustificata remaneat, nedum ex generali exactione ab omnibus aliis Parochianis, sed speciali ab ipso Monasterio cui non exemptio, non immemorabilis, non præscriptio, non allegata concordia suffragatur, iuxta deducta in dicta *Leodien.*

Decimarum 27. Ianuarij, & 26. Iunij 1651. coram R. P. D. meo Meltio, & dicta die 23. Iunij 1653. coram R.P.D. meo Cerro.

Atque ita vtraque Parte acerrimè informante, &c.

R. P. D. MELTIO
Callien. Prioratus,

26. Iunij 1651.

Ad cap. 41. num. 16. part. 1.

ARGVMENTVM.

Quomodo probetur priuati aliquem fuisse suo beneficio per sententiam latam in contumaciam delinquentis, & ob talem sententiam potest quidem Beneficium impetrari, sed resoluibiliter; si enim reus intra annum compareat, illi beneficium restituendum est. Cessio sine superioris autoritate fieri potest per eum, qui per sententiam suo beneficio priuatus est; Vtrum possessori beneficii liceat aliquid dare ad redimendam vexationem.

SVMMARIVM.

- 1 *Litera Apostolica legitimum præbent titulum.*
- 2 *Priuatio Beneficij probatur per sententiam desuper latam, quæ habet pro se præsumptionem, maxime si ab ea non fuerit appellatum.*
- 3 *Priuatio realis resultat ex sententia in iudicium transacta quamuis non fuerit aduentum ad executionem facti.*
- 4 *In dubio omnis interpretatio sumenda est ad vitandam obreptionem.*
- 5 *Sententia lata in contumaciam delinquentis inducit vacationem.*
- 6 *Fallit si delinquens non compareat intra annum, iterum enim impetrari potest beneficium, sed impetratio resoluitur reo intra annum comparente.*
- 7 *Colligans si inris sui cessionem faciat alteri colligantiscetur illius bonum ius agnouisse.*
- 8 *Reo contumace intra annum reclamante debet illi beneficium restitui.*
- 9 *Legatus non potest admittere cessiones ad fauorem corfientis.*
- 10 *Confessio etiam implicita, sufficit in præiudicium corfientis.*
- 11 *Cessio facta ab eo qui fuerat priuatus beneficio per sententiam illi nocet, etiam si facta fuerit sine authoritate Superioris.*
- 12 *Simonia non probatur nisi præcedat conuentio.*
- 13 *Qui aliquid dat ad redimendam vexationem, non periculosam agit, sed hoc in certis casibus licitum est.*
- 14 *Metus exacta requiritur probatio, illeque excluditur per præsentiam Cardinalis Legati.*
- 15 *Priuatio quomodo inducatur ex eo quod quis dimiserit habitum clericalem.*
- 16 *Possessori sufficit causam vincere propter non in actorem.*

DECISIO XXIX.

Primam huius causæ propositionem super articulo manutentionis sub die 5. Iulij 1649. deciso contra Martinotium Clotium, non quia eius possessio non probaretur; sed quia suffragari non poterat in concursu Laurentij Andreoni antiquioris possessoris, subsecuta fuit altera super eisdem sub die 18. Martij 1650. qua Rotā mandauit videri de bono iure, cuius hodie cognitione habita responsum fuit constare de bono iure Martinotij, et cum de Prioratu controuerso fuerit pronisus à Sede Apostolica, & litteras desuper expediuerit quæ legitimum titulum præbent. Mohed. decis. 13. ut lit. pendens. Caualer. decis. 363. num. 4. Rot. in Marianen. seu Arrien. Beneficij 13. Maij 1650. coram R. P. D. meo Rojas, ac probant ad omnes effectus. Gabr. conf. 190. num. 10. lib. 1. conf. 194. num. 3. lib. 2. Rot. decis. 356. n. 12. part. 1. recent.

Earumque iustificatio ad id necessaria non deest; narratiua enim sententiæ priuationis contra Laurentium Prioratus possessorem lata, ac in iudicatum ob non interpositam appellationem transacta, iustificata apparet ex publico documento sententiæ huiusmodi præiis citationibus, seruatisque omnibus aliis terminis in huiusmodi iudiciis seruari solitis prout etiam præsumitur, Buratt. decis. 334. num. 8. & seq. à qua cum non fuerit appellatum intra decendum, resultat exinde eiusdem transitus in iudicatum ob appellationem non interpositam, Amb. hodie, Cod. appellat. cap. quoad consultationem de sent. & re iudic. Rot. decis. 30. de appellat. in non. decis. 734. num. 1. p. 3. recent.

Quod verò Laurentius fuerit per dictam sententiam realiter amotus ut in literis Apostolicis narratur, non debet referri ad actuale expulsionem, quæ ut facti est executoris potius facta quam iudicis emanat, sed ad ipsam sententiam, quod scilicet non per fictionem, sed re vera Laurentium à beneficiis amouendum, & ad eorum amissionem condemnauerit; et maxime quia id narratum fuit in ordine ad vacationem quæ saltim de iure, ex sola sententia huiusmodi dummodo iusta, & in iudicatum fuerit transacta, resultat etiam ante aliquam executionem facti. Barbof. de Iur. Eccles. amouer. lib. 3. cap. 14. num. 64. & 67. Lotter. de re Benef. lib. 3. q. 18. n. 64. & seqq. Paris. de resig. lib. 1. quest. 4. n. 55. Gonz. super reg. 8. gloss. 15. §. 2. n. 15. vers. necnon & 2. seqq. Biliqn. decis. 5. sub num. 4. ibi, maxime ex quo secuta fuit sententia de sent. & re iudic. et in dubio omnis interpretatio sumenda est ad euitandam obreptionem. Felin. in c. nonnulli sub n. 18. de rescript. Cassad. decis. 12. num. 6. de præben. & decis. 1. de privileg. Rot. decis. 38. num. 3. part. 1. recent. decis. 171. num. 1. in fin. part. 3.

Non obstat quod dicta sententia uti lata in contumaciam, & non probato formiter delicto homicidij de quo Laurentius accusatus fuerat non sit iusta, & exequibilis ut ad effectum inducendi vacationem requiritur. Lotter. d. quest. 18. num. 65. Quia cum Papæ non fuerit narratum homicidium ab Andreono commissum quod sane per solam sententiam contumaciale non probaretur, sed tantum quod ille per Iudicis sententiam fuerat beneficiis priuatus, satis est ipsa sententia contumacialis, non ob non paritionem Monitorij, ut in casu decis. 68. part. 1. diuers. sed ex probationibus ac testibus pro informatione Curie examinatis lata; quia etiam tunc cum sit diffinitua priuationem in-

Decis. Rot. Rom.

ducit, ut bene distinguendo declarat d. decis. 68. n. 4. & 5. et ac probat reo intra annum non comparente ita ut interim potuerit alius de beneficio provide-
6
ri resolubiler tamen, quatenus reus intra annum comparuisset. Lotter. de re benef. lib. 3. quest. 18. n. 167. & seq. Rot. in Romana Beneficiatus S. Petri 16. Iunij 1561. coram Oradino impress. post 1. vol. conf. Farinac. dec. 3. n. 5. & in Meliten. Parochialis 31. Ianuarij 1650. §. nec obstat, coram Me.

Iuncta successiua possessione Martinotij ex capite dictæ priuationis prouisi, necnon cessione ad eius fauorem facta à Laurentio condemnato, qui sic cedendo videtur in necessarium antecedens agnouisse veritatem suæ priuationis à Martinotio narratæ eundemque Martinotium Canonicè fuisse prouisum ut per Bald. & alios quos refert, & sequitur Rot. decis. 219. n. 3. & 4. part. 5. recent. & in Tirasonen. Vnionis 26. Iunij 1645. §. alterum, & §. seq. coram R. P. D. Ottobono. Unde tantum abest quod intra annum à sententia reclamauerit, quo casu debuisset illi beneficium restitui. Millin. decis. 54. num. 9. Lotter. d. q. 18. n. 163. quod imò per dictam cessionem approbavit sententiam, l. 1. Cod. postulat. cap. quoad consultationem de re iudic. Aym. conf. 108. num. 3. Rota in Anconitana hereditatis 11. Martij 1616. coram bon. mem. Vbaldo seniore.

Quæ verò contra dictam cessionem opponuntur, non releuant; nempe quod non fuerit facta in manibus Papæ sed coram Eminentiss. Domino Card. Legato Urbini, cui potestas admittendi cessiones ad fauorem non competit. Rebuff. in prax. tit. de resignat. condit. numero 5. Paris. de resignat. lib. 7. q. 1. n. 17. & quod sit simoniaca, & meticulosa.

Nam primum obiectum vrgeret si Martinotius titulum defumeret ex cessione, quia ea tanquam facta coram non habente ad id potestatem non abdicasset ius à cedente, ut declaratum fuit in Colonien. Decanatus 15. Maij 1648. ideò Domini, coram Me, sed titulus Martinotij educitur ex prouisione Apostolica tanquam de vacante ob priuationem, & cessio allegatur non quia habeat vim resignationis, et sed ad narratæ priuationis veritatem comprobendam etiam ex ipsa confessione Laurentij eidem cessioni implicita, quæ sufficit in præiudicium consentis. Egid. decis. 683. ante num. 1. Rot. in Mariscen. Iurisdictionis 28. Ianuarij 1644. §. primum administrationis in fin. coram Me, quamvis cessio esset nulla, Abb. in c. 2. n. 14. de capell. Monach. Minad. dec. 37. num. 11. & 12. Put. decis. 6. de confess. & in proximis terminis Rot. decis. 117. num. 2. decis. 171. n. 4. ubi loquitur de actu gesto coram non habente sufficientem potestatem, part. 1. recent. et in puncto quod noceat cessio facta absque autoritate superioris ab eo qui per sententiam fuerat priuatus, tradit Abb. in cap. nifi. n. 5. vers. quidam sunt il 2. de renunc. Paris. de resig. lib. 7. q. 2. n. 8.

Simoniæ non adest dum non probatur præcedens tractatus, & conuentio, cap. Artaldus 8. quest. 3. gloss. in cap. quam pie verb. pactis 1. q. 2. Dec. conf. 118. n. 4. Paris. conf. 30. n. 21. lib. 4. Rot. decis. 108. n. 4. decis. 234. num. 10. inter impress. post conf. Farin. quam non probat fides extraiudicialis, aut testis de auditu. Rot. decis. 187. num. 2. apud Farin. ibid. decis. 337. num. 4. part. 4. recent. cumque cessio facta fuerit longè post ius quæsitum Martinotio ex præcedenti prouisione Apostolica tanquam de vacanti per priuationem cedentis, & possessionem à prouiso liberè captam, & septennio continuatam, nullatenus dici potest commissæ simoniæ, Caputaq. decis. 239. num. 7. part. 3. Put. decis. 171. n. 9. lib. 2. Rot. decis. 301. num. 5. & 6.

E 2

apud

apud Farin. loc. cit. ubi allegantur concordantes decif. 93. n. 12. & 13. part. 4. tom. 2. recent. ¶ Eo minus quatenus emanasset ad redimendas vexationes quas ipse prouifus, & poffeffor forfan de facto pati potuiffet à cedente. Parif. conf. 135. n. 20. lib. 4. Ferrett. conf. 235. num. 2. Sanch. refpon. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 30. num. 9. & 11. Buratt. decif. 307. num. 5. & 6. quicquid fit in aliis cafibus in quibus periculofum effe fub prætextu redimendi vexationes euitare fimoniam abfque beneplacito Apoftolico, dixit Rot. decif. 95. num. 3. verf. nec fatisfacit. part. 4. recent.

14 Metum tandem clariffimis probationibus ex aduerfo conuincendum, Parif. de refig. lib. 13. quæft. 1. num. 181. Rot. decif. 343. num. 3. part. 6. recent. priorus excludit insignis pietas Eminentiff. Domini Card. Cibo, tunc Legati Urbini coram quo celfio facta fuit. Coft. conf. 18. num. 44. Seraph. decif. 773. num. 17. Buratt. decif. 783. n. 12. Quicque laudabiliter publico bono de more intentus, celfionem ad componendas harum partium inimicitias approbavit ad tradita per Sanch. conf. moral. lib. 2. cap. 3. dub. 28. num. 2. Bonac. de Simon. difput. 1. quæft. 1. §. 1. num. 11.

15 Et hæc eo magis Martinotio Prioratus poffeffori fuffragantur aduerfus Flaminium qui nouiffimè Prioratum impetrauit ex quo Laurentius habitu Clericali non incederet, quia cum prius propter homicidium idem Laurentius fuiffet beneficio vt fupra per fententiam priuatus vfque de anno 1640. non potuit ex eiuſdem perfona ob fubfequentem non inceffum in habitu beneficium vacare, & obtineri, cap. fufceptum. de refer. in 6. Sarnen. fuper reg. de Inſir. quæft. 35. num. 3. Lotter. de re benef. lib. 3. quæft. 15. num. 8. Rot. decif. 562. num. 3. part. 3. recent. & in Meſenitana beneficij 25. Iunij 1649. ubi agitur in ſpecie de dimiffione habitus clericalis coram Me. Barboſ. in puncto priuati ob delictum de Iur. Ecceſ. lib. 3. cap. 14. n. 67. ¶ ac ad obtinendam abſolutoriam aduerfus eundem Flaminium ex eius non iure vincere fufficit Martinotio poffeffori, Caſſad. decif. 3. num. 5. de reſtit. ſp. liat. & dec. 7. n. 9. fuper reg. Cancell. Lotter. de re benef. lib. 2. quæft. 42. num. 25.

Et ita decifum vtrique parte informante.

R. P. D. BICHIO Caſſanenſis Parochialis.

Mercurij 26. Iunij 1652.

Ad partem 2. cap. 4. S. primo, & de Penſionib.
cap. 79.

ARGUMENTVM.

EPiſcopus procedens pendente lite in Curia ſuper obreptione vel ſubreptione Literarum committit attentatum. Sequeſtrum ponendum eſt ſuper beneficio ad inſtantiam illius qui obtinuit pro ſe ſententiam definitiuam, ſiue illa lata fuerit in petitorio, ſiue in poſſeſſorio, ſi lata fuerit in Curia.

SVMMARIVM.

1. *Littere obreptitiæ vel ſubreptitiæ non merentur executionem.*

2. *Pendente lite in Curia ſuper obreptione vel ſubreptione Literarum, ſi Epifcopus procedat committit graue attentatum.*
3. *Quando cauſa eſt commiſſa cum clauſula reuocatis attentatis, importatur neceſſitas illa reuocandi.*
4. *Qui obtinuit ſententiam definitiuam etiam in poſſeſſorio iure petit fructus beneficij ſequeſtrari.*
5. *Sententia quando dicatur completi tam petitoriam quam poſſeſſoriam.*
6. *Sequeſtrum peti poteſt in beneficalibus etiam in cauſa appellations.*

DECISIO XXX.

NEgleſta litis pendencia in Curia, & ſententia ſub die 11. Decembris 1651. ab A. C. lata ſuper nullitate concurſus in quo Petrus Antonius Battipiede prælectus fuerat ad Parochialem Eccleſiam S. Mariæ de Caſtello Ciuitatis Caſtriouillæ Caſſanenſ. Diœceſis, ac ſuper executione prouiſionis Apoftolicæ obtenta ex hoc capite à Joſepho Baratta. Dominus Epifcopus Caſſanenſis ad inſtantiam eiufdem Battipiede ſub die 23. Martij 1652. monuit Barattam vt coram ipſo dictas litteras ſuæ prouiſionis exhiberet ad effectum cognofcendi de earum ſubreptione, vel obreptione, & interim abſtineret ab illarum executione, & ſub eadem die ipſum Barattam tanquam contumacem in parendo dicto monitorio excommunicatum declarauit.

Ideo Baratta in gradu appellations à dicta ſententia A. C. coram Me pendens per ſpecialem commiſſionem à Battipiede impetratam, quam deinde Signatura Iuſtitie reformauit, addita clauſula, *reuocatis attentatis*, inſtitit geſta vt ſupra à D. Epifcopo cum omnibus inde ſecutis tanquam attentata reuocari, & ſimul poſſeſſionem controuerti beneficij poni ſub ſequeſtro, & ex quibus habita hodie particulari cognitione Rota pro reuocatione attentatorum, & ſequeſtri appoſitione reſpondit.

Cum enim lis in Curia pendens ſuper executione litterarum prouiſionis Apoftolicæ impetratar vt ſupra à Baratta, includeret primario cognitionem ſubreptionis, vel obreptionis earundem litterarum, quippe quæ ſi obreptitiæ, vel ſubreptitiæ eſſent, executionem non mererentur, cap. ſuper litteris, cum ibi notatis, de reſcript. Gemin. conf. 120. num. 1. Zabarell. conf. 30. ſub n. 9. Abb. conf. 70. n. 2. lib. 2. Rota dec. 68. n. 4. decif. 161. n. 12. part. 4. tom. 2. recent. ¶ Ea pendente non potuit Epifcopus ſuper ſubreptione, aut obreptione earundem litterarum adiri, eoque minus potuit ipſe Epifcopus executionem in Curia petitam impedire, & ad prædicta procedere abſque vitio grauis attentati. Burr. in cap. cum M. num. 61. de conſtit. Lancell. de attent. part. 1. cap. 4. limit. 2. num. 52. & ſeqq. Gratian. diſcept. 914. n. 29. Put. decif. 116. in fine, lib. 1. Rota dec. 148. n. 7. part. 5. rec. & in Leodien. beneficij 4. Iulij 1642. §. 1. & 24. Febr. 1644. §. attentauit, coram Me, in Meſſanen. Decanatus 13. Februarij 1645. §. 1. coram Reuerendiſſ. Terracinenſi, in Cracouien. prepoſitura S. Floriani 12. Decembris 1650. §. apertiffima, coram Me.

Vnde merito Signatura Iuſtitie commiſſioni addidit clauſulam *reuocatis attentatis*, quæ cum de ſue reuocationi ſit locus, vt concepta per ablatum abſolutum, eo magis importat reuocandi neceſſitatem, vt aliis allegatis fuit decifum in Iamen. p. cuniaria, ſeu prætenſorum attentatorum, 20. Aprilis 1640. §. non obſtat quod Signatura, coram Reuerendiſſ.